

Orbicon A/S
Klostermarken 12
8800 Viborg
CVR-nr. 21265543

Årsrapport 2017

Godkendt på selskabets generalforsamling, den 03.05.2018

Dirigent

Navn: Bent Simonsen

Indholdsfortegnelse

	<u>Side</u>
Virksomhedsoplysninger	1
Ledelsespåtegning	2
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
Ledelsesberetning	6
Resultatopgørelse for 2017	16
Balance pr. 31. december 2017	17
Egenkapitalopgørelse pr. 31. december 2017	19
Pengestrømsopgørelse pr. 31. december 2017	20
Noter	21
Anvendt regnskabspraksis	31

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017 for Orbicon A/S.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Aarhus, den 23.04.2018

Direktion

Per Christensen
administrerende direktør

Bestyrelse

Lars Johansson
formand

Flemming Henze Tomdrup

Thomas Bredvig Bjørnskov
medarbejdervalgt

Birgitte Brinch Madsen

Christian Herskind Jørgensen

Frank Sander Nielsen
medarbejdervalgt

Bent Ejnar Juul Simonsen

Anette Andersen
medarbejdervalgt

Virksomhedsoplysninger

Virksomhed

Orbicon A/S
Klostermarken 12
8800 Viborg

CVR-nr.: 21265543
Hjemsted: Viborg
Regnskabsår: 01.01.2017 - 31.12.2017

Telefon: 87281100
Telefax: 87281199
Hjemmeside: www.orbicon.dk
E-mail: info@orbicon.dk

Bestyrelse

Lars Johansson, formand
Birgitte Brinch Madsen
Bent Ejnar Juul Simonsen
Flemming Henze Tomdrup
Christian Herskind Jørgensen
Anette Andersen, medarbejdervalgt
Thomas Bredvig Bjørnskov, medarbejdervalgt
Frank Sander Nielsen, medarbejdervalgt

Direktion

Per Christensen, administrerende direktør

Bank

Handelsbanken

Revisor

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
City Tower, Værkmestergade 2
8000 Aarhus C

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Orbicon A/S

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Orbicon A/S for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2017 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2017 - 31.12.2017 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aarhus, den 23.04.2018

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr.: 33963556

Kenneth Biirsdahl
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne32123

Ledelsesberetning

	2017 t.kr.	2016 t.kr.	2015 t.kr.	2014 t.kr.	2013 t.kr.
Hoved- og nøgletal					
Hovedtal					
Nettoomsætning	486.771	522.330	487.265	452.744	413.979
Bruttoresultat	336.197	379.689	358.667	334.663	298.917
Egenproduktion	423.670	463.218	431.766	403.244	363.548
Driftsresultat	(63.287)	2.539	21.141	17.976	3.472
Resultat af finansielle poster	(2.136)	(1.196)	41	159	(397)
Årets resultat	(53.840)	123	17.717	12.456	864
Samlede aktiver	217.024	242.863	233.582	185.994	193.802
Egenkapital ekskl. Minoriteter	43.758	59.132	64.255	50.795	42.941
Pengestrømme fra driftsaktivitet	(30.740)	(13.263)	19.375	35.001	26.608
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	(7.602)	(11.138)	(43.383)	(3.337)	(6.027)
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	38.575	(5.080)	(5.356)	(6.605)	(5.100)
Gennemsnitligt antal medarbejdere (stk.)	586	579	519	492	465
Nøgletal					
Bruttomargin (%)	69,1	72,7	73,6	73,9	72,2
Egenkapitalens forrentning (%)	-123,0	0,2	30,8	26,6	1,9
Soliditetsgrad (%)	20,2	24,3	27,5	27,3	22,2
Overskudsgrad (%)	-11,0	0,5	4,3	4,0	0,8
Afkastningsgrad (%)	-29,2	1,1	10,6	9,8	1,8
Likviditetsgrad (%)	97,0	110,1	109,5	118,2	101,8
EBITDA-Margin (%)	-10,2	3,3	7,4	6,1	3,6

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings "Anbefalinger & Nøgletal 2015".

Nøgletal	Beregningsformel	Nøgletal udtrykker
Bruttomargin (%)	$\frac{\text{Bruttoresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$	Virksomhedens driftsmæssige gearing.
Egenkapitalens forrentning (%)	$\frac{\text{Årets resultat} \times 100}{\text{Gns. egenkapital ekskl. minoriteter}}$	Virksomhedens forrentning af den kapital, som ejerne har investeret i virksomheden.
Soliditetsgrad (%)	$\frac{\text{Egenkapital ekskl. minoriteter} \times 100}{\text{Samlede aktiver}}$	Virksomhedens finansielle styrke.
Overskudsgrad (%)	$\frac{\text{Driftsresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$	Virksomhedens indtjening.
Afkastningsgrad (%)	$\frac{\text{Driftsresultat} \times 100}{\text{Gennemsnitlige operative aktiver}}$	Virksomhedens forrentning af den samlede kapital.
Likviditetsgrad (%)	$\frac{\text{Omsætningsaktiver} \times 100}{\text{Kortfristede gældsforpligtelser}}$	Virksomhedens evne til at opfylde sine forpligtelser.
EBITDA-Margin (%)	$\frac{\text{Driftsresultat} \times 100}{\text{Nettoomsætning}}$	Virksomhedens indtjening målt på omsætning.

Operative aktiver er aktiver i alt fratrukket likvide beholdninger samt andre rentebærende aktiver målt ultimo regnskabsåret.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Orbicon er en international rådgivende ingeniørvirksomhed, der leverer tekniske og samfundsmæssige løsninger på tværs af kompetenceområderne miljø, natur, forsyning, infrastruktur, byggeri og IT.

Aktiviteterne er rettet mod både offentlige og private kunder og foregår fra hovedkontoret i Taastrup og fra regionskontorer i Aarhus, Aalborg, Viborg, Odense, Esbjerg og Hillerød samt fra datterselskaber i Grønland, Island og Sverige.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat

Resultatopgørelse

Orbicon A/S' nettoomsætning faldt i 2017 med DKK 35,6 millioner til DKK 486,8 millioner svarende til et fald på 6,8 procent i forhold til 2016. Orbicons egenproduktion faldt i 2017 med DKK 39,5 millioner til DKK 423,7 millioner svarende til et fald på 8,5 procent i forhold til 2016.

De samlede driftsomkostninger eksklusive finansielle poster steg i 2017 med DKK 29,9 millioner i forhold til 2016 svarende til en stigning på 5,7 procent. Den væsentligste driftsomkostning, personaleomkostningerne, steg med DKK 23,8 millioner i forhold til 2016 svarende til en stigning på 6,6 procent. Af- og nedskrivninger udgjorde DKK 13,5 millioner i 2017 mod DKK 14,5 millioner i 2016.

Koncernens resultat af primær drift (EBIT) udgjorde DKK -63,3 millioner i 2017 mod DKK +2,5 millioner i 2016. Årets resultat udgjorde DKK -53,8 millioner i 2017 mod DKK +0,1 millioner i 2016. Resultatet lever ikke op til forventningerne og vurderes ikke som tilfredsstillende.

Balance

Ved udgangen af 2017 udgjorde gruppens samlede aktiver DKK 217,0 millioner mod DKK 242,9 millioner i forhold til året før. Værdien af Orbicon A/S' tilgodehavender fra tjenesteydelser samt igangværende arbejder faldt med DKK 24,0 millioner til DKK 141,1 millioner. Orbicons samlede anlægsaktiver faldt med DKK 6,0 millioner svarende til et fald på 9,4 procent.

Egenkapitalen pr. 31. december 2017 udgjorde DKK 43,8 millioner mod DKK 59,1 millioner året før. Soliditetsgraden faldt med 4,1 procentpoint til 20,2 procent pr. 31. december 2017.

Pengestrømsopgørelse

Pengestrømmen fra driftsaktivitet efter skat udgjorde i 2017 DKK -30,7 millioner mod DKK -13,3 millioner i 2016. Pengestrømmen fra investeringsaktiviteten udgjorde i 2017 DKK -7,6 millioner mod DKK -11,1 millioner i 2016.

Ledelsesberetning

Aktiviteter i årets løb

Resultatet i 2017 er påvirket af større nedskrivninger på et antal projekter i Danmark. Årsagerne til problemerne på projekterne er blevet kortlagt, og der er iværksat en række tiltag i organisationen for at forbedre projekteksekveringen fremover. I løbet af 2017 blev der ansat en ny CEO, en ny CFO samt en ny COO i Orbicon.

Koncernens aktiviteter er organiseret i fire divisioner i Danmark samt en international division. Inden for alle forretningsområderne har der i 2017 været fokus på at effektivisere projektafviklingen samt på at udvikle vores position i markedet gennem et stærkt kundefokus og stor faglighed.

CSR: Redegørelse for samfundsansvar

I Orbicon løser vi projekter til gavn for vores kunder og den verden vi lever i. Vores mål er at levere integrerede og bæredygtige løsninger inden for miljø, natur, forsyning, infrastruktur og byggeri. Urbanisering, klimaudfordringen og rent vand er nogle af de områder, vi med stor passion og ekspertise engagerer os i. Fællesnævneren for os er bæredygtige løsninger, der skaber værdi for vores kunder, samarbejdspartnere og fælles omgivelser.

I vores virke og i de løsninger vi leverer til vores kunder bidrager vi til opnåelsen af de 17 verdensmål for bæredygtig udvikling, som blev vedtaget af FN i 2015.

Vores syn på Orbicons samfundsansvar er beskrevet i vores CSR-politik og tager udgangspunkt i UN Global Compact – FN's 10 principper for ansvarlig virksomhedsførelse og en mere bæredygtig fremtid. Vi ser disse principper, der er baseret på internationalt vedtagne konventioner inden for menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og antikorrupition, som en naturlig del af det at drive en god og sund forretning.

Menneske- og arbejdstagerrettigheder

I Orbicon støtter og respekterer vi beskyttelsen af de internationalt anerkendte menneskerettigheder, som er en integreret del af vores Code of Conduct. I denne har vi beskrevet Orbicons forretningsetiske principper og holdninger i forhold til ansvar for miljø, sociale forhold, sundhed, sikkerhed, kvalitet, professionel integritet samt korrupition og bestikkelse.

Det er vores grundlæggende overbevisning, at alle har ret til lige behandling uanset køn, race, etnisk oprindelse, religion, tro, handicap, alder og seksuel orientering. Og det er ud fra den overbevisning, at vi driver vores forretning. Alle medarbejdere i Orbicon har frihed til at organisere sig og ret til kollektive forhandlinger, og vi støtter udryddelse af enhver form for tvangsarbejde samt afskaffelsen af børnearbejde.

Orbicons Code of Conduct efterleves af de ansatte og anvendes over for vores samarbejdspartnere i forbindelse med etablering af underrådgivningsaftaler og andre leverandøraftaler. I 2018 planlægger vi at indarbejde kodekset i vores onboarding-program for at sikre, at nye medarbejdere er bekendt med vores tilgang til det at være en socialt ansvarlig virksomhed. Ligeledes planlægger vi i kommende år at følge op på anvendelsesgraden i forhold til leverandøraftaler.

Ledelsesberetning

Mangfoldighed

Vi er modstandere af diskrimination i arbejds- og ansættelsesforhold, og vores politik om det underrepræsenterede køn i ledelsen følger Hedeselskabets koncernpolitik.

Koncernen har følgende politikker for at fremme den kønsmæssige ligestilling på ledelsesniveau:

- Kompetencerne er til enhver tid den afgørende parameter i ansættelser og forfremmelser i koncernen
- Medarbejdere og jobsøgere har samme muligheder for at gøre karriere i koncernen - uanset køn
- Koncernen støtter op omkring initiativer, der får flere unge til at vælge de naturfaglige uddannelser, herunder særlige arrangementer for at få flere piger til at vælge naturfaget.

Virksomheden er i den tekniske/naturvidenskabelige sektor, hvor der ikke er en ligelig kønsfordeling, hvilket også er afspejlet i vores organisation.

Andel af kvinder i Orbicon*	2015	2016	2017
Bestyrelse	60%	25%	25%
Bestyrelse (generalforsamlingsvalgte)	33%	20%	20%
Topledelse niveau 1 og 2	29%	25%	13%
Niveau 3 + stabschefer	27%	22%	30%
Medarbejdere samlet	37%	37%	35%

*i Danmark

Bestyrelsen i Orbicon har sat et måltal for andelen af det underrepræsenterede køn blandt de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer på 30% for 2019. Det skal bl.a. ske ved, at man, når der sker afgang fra bestyrelsen, i rekrutteringsprocessen vil have særlig fokus på at have egnede kvindelige emner blandt bestyrelseskandidaterne. Der har ikke været udskiftning blandt de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer i 2017, og andelen af det underrepræsenterede køn har derfor ikke ændret sig fra 2016 til 2017.

I 2017 er andelen af kvinder på ledelsesniveau 1 og 2 faldet til 13%. Målet for 2018 er at komme tilbage på tidligere niveau. Det vil vi arbejde på ved også her at have særlig fokus i rekrutteringsprocessen på at have egnede kvindelige emner blandt kandidaterne. Derudover har vi fokus på karriereplanlægning i den årlige PU (Personlig Udviklingssamtale). Her motiveres den enkelte medarbejder til at tænke i karriere, hvor ledelsesvejen udgør en af flere karriereveje.

På ledelsesniveau 3 er andelen af kvinder steget til 30% i 2017. Målet for 2018 er at holde dette niveau.

Ledelsesberetning

I vores opgørelse af kvinder i virksomheden indgår ikke tal for vores udenlandske datterselskaber, men også her har vi fokus på kønsfordelingen. I den forbindelse kan vi nævne, at vi i 2017 har ansat en ny kvindelig adm. direktør i vores svenske datterselskab.

Vi vil gerne bidrage til, at flere piger tager en teknisk eller naturvidenskabelig uddannelse. Som følge heraf deltager vi aktivt i Jet-Net, herunder i arrangementet Girls Day In Science. Girls' Day in Science er en kampagne, der skal gøre piger fra grundskole og gymnasier interesserede i den naturvidenskabelige og tekniske uddannelsesretning. Orbicon bidrog til kampagnen ved et arrangement, hvor 15 piger fra Høje Taastrup Gymnasium blev inviteret indenfor og introduceret til bæredygtigt byggeri og klimatilpasning. Pigerne fik ny viden med sig og blev guidet af to kvindelige ansatte og deltog i løsning af konkrete opgaver med måling og analyse på virksomhedens grund ift. klimatilpasningsløsninger.

Evalueringen af Girls' Day in Science 2017 viste, at halvdelen af pigerne havde fået mere lyst til at tage en teknisk eller naturvidenskabelig uddannelse.

Arbejdspladsvurdering (APV) og medarbejdertilfredshed

I 2017 har vi gennemført en APV på alle vores lokationer og har udarbejdet handlingsplaner. Det har resulteret i konkrete tiltag i forhold til støj, temperatur, indeklima m.m. Desuden er arbejdsmiljørepræsentanterne blevet trænet i at kunne vejlede ansatte omkring ergonomiske forhold ved kontorarbejde og indretning af skærmarbejdspladser.

I løbet af året har afdelingerne desuden arbejdet med resultaterne fra en trivselsmåling, som vi gennemførte i starten af 2017. Målingen angav arbejdsglæden til at være 72 ud af 100, og loyaliteten 79 ud af 100. Begge tal ligger over gennemsnittet for branchen og for landet. I de afdelinger, hvor der har været behov for en indsats, er ledelsen og HR gået ind i en dialog med den lokale ledelse om forbedringsinitiativer.

Efteruddannelse og personlig udvikling

Som videnvirksomhed satser Orbicon på kontinuerligt at efteruddanne medarbejderne, så de kan fastholde et højt kompetenceniveau. Der gennemføres systematisk uddannelsesplanlægning og der evalueres på opfyldelsesgraden. Efteruddannelse sker gennem internt udviklede kursusforløb i Orbicon Academy, som sidemands-oplæring på projekter eller ved eksterne kurser, længerevarende uddannelsesforløb og gennemførelse af erhvervs-ph.d. projekter.

Vi har implementeret en projektlederuddannelse, hvis formål er at sikre ensartet viden og kompetencer ift. Orbicons arbejdsgange og forretningsprocesser.

Ledelsesberetning

Omkostninger til efteruddannelse i gennemsnit pr. medarbejder	2014	2015	2016
Branchegennemsnit*	5.900	7.500	7.000
Orbicon	9.275	8.401	8.535

*Kilde: FRI's Brancheundersøgelse 2016

Tal fra FRI's Brancheundersøgelse 2016 viser, at der i branchen generelt bruges færre penge på efteruddannelse. I Orbicon ligger vi noget over gennemsnittet for branchen, og samtidig har vi øget vores omkostninger til efteruddannelse en smule i forhold til året før. Vi kender endnu ikke tallene for 2017, men målet har været at fastholde niveauet. For 2018 er vores ambition at ligge på branchegennemsnittet.

Grønland

I Orbicon's Arktiske selskab er vores primære CSR fokus at skabe lokale arbejdspladser. Vi vil være med til at sikre at grønlandske og islandske unge, der har været i udlandet for at studere, har arbejdspladser at vende hjem til.

Vi mener, at det er vigtig for samfundet, at opgaver om muligt løses lokalt. Det betyder, at vi hellere arbejder sammen med lokale partnere end at sende arbejde ud af landet. For at styrke denne position tager vi ofte praktikanter, således har vi normalt 2 unge studerende på kontoret både forår og efterår. I den administrative gruppe har vi valgt at dele en kontorelevstilling med Grønlands Erhverv (GE).

Praktikanter og elever i Danmark

Vi tager hvert år nye praktikanter for at støtte op om, at vi får nogle nye og dygtige kræfter ud på arbejdsmarkedet. I 2017 har vi haft 14 praktikanter og 5 elever.

Sikkerhed og sundhed

Orbicon har et aktivt forebyggende sikkerheds- og sundhedsarbejde. I 2015 ændrede vi strukturen i vores arbejdsmiljøorganisation, så vi nu har en repræsentant på alle vores lokationer i Danmark og Grønland. Vi har i 2017 kunnet se effekten af den nye struktur, der har medført en mere synlig arbejdsmiljøorganisation, og der er bedre kontakt mellem arbejdsmiljørepræsentanter og ansatte. Arbejdsmiljørepræsentanterne gennemgik i 2017 et 2-dages uddannelsesforløb med særlig fokus på registrering af hændelser og nærved-hændelser samt systematisk arbejde med arbejdsmiljørelaterede risici. Dette tiltag har bidraget til en mere proaktiv tilgang til håndtering af potentielle farer.

Vi har som virksomhed ganske få arbejdsskader. Der var seks i 2017, fem i 2016 og tre i 2015 - ingen af dem alvorlige. Vi er dog opmærksomme på, at tendensen er stigende og har derfor i 2018 igangsat yderligere tiltag for at arbejde systematisk med læring fra nærved-hændelser som forebyggende indsats.

Ledelsesberetning

I 2017 havde Orbicon et gennemsnitligt sygefravær på 8,5 dage. Hvis vi ser bort fra langtidssyge fra, ligger vi på 4,9 dage. Der findes på indeværende tidspunkt ikke sammenligningstal for branchen for 2017. Vi følger sygefraværet tæt med det formål at nedbringe det. Vores opmærksomhed er rettet mod langtidssyge, stress og tilbagevendende kortvarig sygdom. Vores indsats for langtidssyge, inkl. stress, indeholder samtaler og et individuelt tilpasset forløb, der skal sikre en varig tilbagevendende til arbejdet. Indsatsen mod tilbagevendende kortvarig sygdom indeholder dialog og opfølgning. Arbejdet med at nedbringe sygefraværet fortsætter i 2018.

Ansvar for miljø og klima

Orbicon har en miljøpolitik som en del af vores forretningsetiske politik (Code of Conduct). I forhold til driften af vores egen virksomhed vil vi:

- Reducere det relative ressourceforbrug og affaldsmængden
- Minimere energiforbruget
- Overholde gældende lovgivning både ved drift af egen virksomhed og som rådgiver for andre.

Vi er som udgangspunkt en kontorarbejdsplads, så vores direkte miljøbelastning sker gennem transport og forbrug af el, varme, vand og papir.

For at reducere transportforbruget anvender vi digitale kommunikationskanaler til direkte dialog og møder på tværs af landet og mellem vore internationale datterselskaber. Vi affaldssorterer papir og pap og har fokus på forbruget af vand, varme og el.

Forbrug	2014	2015	2016
Varmeforbrug i alt pr. m2 (kWh/m2)	75	74	75
Varmeforbrug pr. medarbejder (kWh/medarb.)	3.259	3.228	3.001
Elforbrug i alt pr. m2 (kWh/m2)	32	35	34
Elforbrug pr. medarbejder (kWh/medarb.)	1.388	1.528	1.356
Vandforbrug pr. m2 (m3/m2)	0,12	0,12	0,13
Vandforbrug pr. medarbejder (m3/medarb.)	5,20	5,26	5,19
Firmakørsel i privatbil (km/medarb.)	4.468	3.829	4.086
Papirforbrug (ton)	10	11	13
Papirforbrug pr. medarbejder (kg/medarb.)	20	19	22

Da vi ikke har modtaget alle årsopgørelserne på energiforbruget for 2017 inden afslutningen af årsregnskabet, rapporteres det grønne regnskab ét år forskudt i forhold til årsrapporten.

Reduktion af madspild

I 2017 har vi fortsat vores arbejde med at reducere madspild. Vores og vores køkkeneres indstilling til madspild er, at det skal være så minimalt som muligt. På vores to største lokationer, Høje Taastrup og Viby J, samarbejder vi med Daka ReFood og indsamler madaffald, som leveres videre til Daka ReFood til genan-

Ledelsesberetning

vendelse på den måde der giver bedst mening miljømæssigt og økonomisk. Genanvendelsen skaber grøn energi og sikrer, at vigtige næringsstoffer kommer tilbage til jorden.

Sendt til genanvendelse	2016	2017
I alt (kg)	8.329	11.807

Klimapolitik

Orbicon har ikke en formuleret klimapolitik, men opfatter indsatsen over for klimaet som en integreret del af miljøpolitikken.

Videndeling, udvikling og kvalitet

Orbicon vil gerne bidrage til den samfundsmæssige udvikling og være med til at højne vidensniveauet inden for vores faglige områder, og vi deltager i udviklingsprojekter sammen med forskningsinstitutioner, andre virksomheder og offentlige myndigheder.

Mange af vores projekter har stor indflydelse på omgivelserne. Derfor gennemgår alle vores projekter en systematisk kvalitetssikring efter et standardiseret kvalitetssikringssystem, som lægger sig op af ISO 9001.

I 2018 planlægger vi en udskiftning af vores projektportal for derigennem at få en effektiv IT-understøttelse af vores forretningsprocesser og arbejdsgange, herunder vores projektmodel.

Korruption og bestikkelse

I vores Code of Conduct har vi beskrevet vores ansvar for at bekæmpe korruption og bestikkelse. Vi deltager ikke i nogen form for direkte eller indirekte korruption/bestikkelse i henhold til Verdensbankens definition og retningslinjer for bekæmpelse af korruption og økonomisk kriminalitet. De samme krav stiller vi til vores partnere i forbindelse med gennemførelse af fællesprojekter.

Der har i 2017 ikke været sager om korruption eller bestikkelse i Orbicon.

Ejerforhold

Orbicon er 100% ejet af Dalgasgroup A/S, der er den erhvervsdrivende del af foreningen, Hedeselskabet. Hedeselskabet arbejder for at forbedre bo- og levevilkårene og for at udnytte naturressourcerne til gavn for samfundet gennem forskning, udvikling og formidling inden for natur, miljø og energi, og udbyttet fra Orbicons virksomhed bidrager til at foreningen kan indfri sit formål.

Vi har et særligt fokus på eventuelle interessekonflikter, der kunne opstå mellem koncernforbundne selskaber i forbindelse med arbejde med koncernen som rådgiver og udfører.

Udbytte til ejerne

Bestyrelsen foreslår, at der ikke udbetales udbytte til ejerne.

Ledelsesberetning

Forventet udvikling

Det forventes, at såvel omsætningen som resultatet vil udvikle sig positivt i 2018. Der er en forbedret ordrebeholdning i gruppen ved indgangen til 2018, og vi forventer at øge investeringen i interne forbedringer for at styrke Orbicons position til de kommende år.

Begivenheder efter balancedagen

Der er ikke efter balancedagen og frem til aflæggelse af årsrapporten indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af års- og koncernregnskabet.

Resultatopgørelse for 2017

Note	Orbicon Koncernen		Orbicon Moderselskabet	
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner
1 Nettoomsætning	486.771	522.330	429.684	466.124
Andre driftsindtægter	1.225	2.080	2.085	2.502
2 Andre eksterne omkostninger	-151.799	-144.721	-132.745	-123.820
Bruttoresultat	336.197	379.689	299.024	344.806
3 Personaleomkostninger	-385.440	-361.652	-351.581	-330.994
4 Af- og nedskrivninger	-13.542	-14.481	-11.788	-12.778
Andre driftsomkostninger	-502	-1.017	-480	-980
Resultat af primær drift	-63.287	2.539	-64.825	54
11 Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	758	1.352
11 Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder	-95	-413	-95	-413
5 Finansielle indtægter	9	25	59	59
6 Finansielle omkostninger	-2.049	-808	-2.012	-753
Resultat før skat	-65.422	1.343	-66.115	299
7 Skat af årets resultat	11.582	-1.220	12.275	-176
Årets resultat	-53.840	123	-53.840	123

Balance pr. 31 december 2017

Note	Orbicon Koncernen		Orbicon Moderselskabet	
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner
Aktiver				
Anlægsaktiver				
Færdiggjorte udviklingsprojekter	2.303	3.195	2.303	3.195
Erhvervede patenter, licenser, varemærker og rettigheder	5.174	7.375	5.174	7.372
Goodwill	39.397	46.091	31.220	36.798
9 Immaterielle anlægsaktiver i alt	46.874	56.661	38.697	47.365
Indretning af lejede lokaler	3.411	755	3.391	704
Produktionsanlæg og maskiner	1.031	1.094	496	583
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	4.812	3.379	4.088	2.726
10 Materielle anlægsaktiver i alt	9.254	5.228	7.975	4.013
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	16.820	17.108
Kapitalandele i associerede virksomheder	1.804	1.899	1.804	1.899
Tilgodehavende hos associerede virksomheder	192	385	192	385
11 Finansielle anlægsaktiver i alt	1.996	2.284	18.816	19.392
Anlægsaktiver i alt	58.124	64.173	65.488	70.770
Omsætningsaktiver				
12 Varebeholdninger	562	2.572	140	2.224
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	121.836	106.565	108.348	97.203
13 Igangværende arbejder for fremmed regning	19.257	58.506	17.025	53.794
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	797	413	1.056	591
Tilgodehavender hos associerede virksomheder	1	5	1	5
14 Andre tilgodehavender	8.945	3.076	7.967	2.291
15 Periodeafgrænsningsposter	4.761	4.638	4.222	3.851
Tilgodehavender i alt	155.597	173.203	138.619	157.735
Likvide beholdninger	2.741	2.915	0	437
Omsætningsaktiver i alt	158.900	178.690	138.759	160.396
Aktiver i alt	217.024	242.863	204.247	231.166

Balance pr. 31 december 2017

Note	Orbicon Koncernen		Orbicon Morderselskabet		
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	
Passiver					
Egenkapital					
16	Grundkapital	22.500	22.000	22.500	22.000
	Overkurs ved emission	0	0	0	0
	Reserve for udviklingsomkostninger	1.797	2.246	1.797	2.246
	Overført overskud	19.461	28.461	19.461	28.461
	Foreslåede uddelinger	0	6.425	0	6.425
	Egenkapital i alt	43.758	59.132	43.758	59.132
Hensatte forpligtelser					
17	Hensættelser til udskudt skat	9.503	21.492	8.056	20.753
	Hensatte forpligtelser i alt	9.503	21.492	8.056	20.753
Kortfristede gældsforpligtelser					
	Kreditinstitutter	54.481	54.888	51.473	51.789
13	Modtagne forudbetalinger vedr. igangværende arbejder	26.219	23.473	26.219	23.381
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	16.974	17.530	15.232	15.382
	Gæld til tilknyttede virksomheder	0	2.465	0	2.448
	Skyldig selskabsskat	348	1.103	363	1.121
18	Anden gæld	65.143	62.780	58.548	57.160
19	Periodeafgrænsningsposter	598	0	598	0
	Kortfristede gældsforpligtelser i alt	163.763	162.239	152.433	151.281
	Gældsforpligtelser i alt	163.763	162.239	152.433	151.281
	Passiver i alt	217.024	242.863	204.247	231.166
20	Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser				
21	Nærtstående parter				
22	Koncernforhold				

Egenkapitaloppgørelse pr. 31 december 2017

	Grundkapital	Overkurs ved emission	Reserve for udviklingsomkostninger	Overført overskud	Foreslået udlodning	Egenkapital i alt
	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner
Koncernen, pr. 31. december						
Egenkapital primo	22.000	0	2.246	28.461	6.425	59.132
Kapitalforhøjelse	500	44.500				45.000
Overført til overført resultat		-44.500		44.500		0
Udbetalt udbytte					-6.425	-6.425
Valutakursreguleringer i forbindelse med omregning				-109		-109
Årets resultat			-449	-53.391		-53.840
Egenkapital ultimo	22.500	0	1.797	19.461	0	43.758

	Grundkapital	Overkurs ved emission	Reserve for udviklingsomkostninger	Overført overskud	Foreslået udlodning	Egenkapital i alt
	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner
Moderselskabet, pr. 31. december						
Egenkapital primo	22.000	0	2.246	28.461	6.425	59.132
Kapitalforhøjelse	500	44.500				45.000
Overført til overført resultat		-44.500		44.500		0
Udbetalt udbytte					-6.425	-6.425
Valutakursreguleringer i forbindelse med omregning				-109		-109
Årets resultat			-449	-53.391		-53.840
Egenkapital ultimo	22.500	0	1.797	19.461	0	43.758

Pengestrømsopgørelse for 2017

	Orbicon Koncernen	
	2017	2016
	1000 kroner	1000 kroner
Resultat af primær drift	-63.287	2.539
Af- og nedskrivninger	13.542	14.481
Regulering for ikke-kontante driftsposter	11.776	-
Pengestrømme fra primær drift før ændring i driftskapital	-37.969	17.020
Ændring i varebeholdninger	2.010	-97
Ændring i tilgodehavender	7.737	-15.596
Ændring i leverandørgæld	686	-17.228
Pengestrømme fra primær drift før finans og skat	-27.536	-15.901
Modtagne finansielle indtægter	8	25
Betalte finansielle omkostninger	-2.049	-808
Betalt skat	-1.162	3.421
Pengestrømme vedrørende drift	-30.739	-13.263
Køb af immaterielle aktiver	-490	-7.819
Køb af materielle aktiver	-7.347	-3.179
Salg af materielle aktiver	42	1
Pengestrømme fra associerede virksomheder	193	-141
Pengestrømme til investeringsaktivitet	-7.603	-11.138
Kapitalforhøjelse	45.000	-
Udbetalt udbytte	-6.425	-5.080
Pengestrømme til finansieringsaktivitet	38.575	-5.080
Ændring i likviditet	233	-29.481
Likvider primo	-51.973	-22.492
Likvider ultimo	-51.740	-51.973
Likvider ultimo sammensætter sig:		
Likvide beholdninger	2.741	2.915
Kortfristet gæld til banker	-54.481	-54.888
Likvider ultimo	-51.740	-51.973

Noter

	Orbicon Koncernen		Orbicon Moderselskabet	
	2017	2016	2017	2016
	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner
Note 5 Finansielle indtægter				
Renter af likvide beholdninger	1	0	0	0
Renter fra tilknyttede virksomheder	0	0	52	53
Renter af tilgodehavender fra salg	8	1	7	1
Øvrige finansielle indtægter	0	24	0	5
	9	25	59	59
Note 6 Finansielle omkostninger				
Renter af gæld til kreditinstitutter	1.969	606	1.943	585
Valutakurstab	34	0	25	103
Øvrige finansielle omkostninger	46	202	44	65
	2.049	808	2.012	753
Note 7 Skat af årets resultat				
Skat af årets resultat	0	1.862	0	1.676
Regulering vedr. tidligere års skat	405	223	420	224
Årets regulering af udskudt skat	-12.415	3.352	-13.123	2.493
Regulering vedr. tidligere års udskudte skat	428	-4.217	428	-4.217
	-11.582	1.220	-12.275	176
Note 8 Forslag til resultatdisponering				
Foreslået udbytte	0	6.425	0	6.425
Reserve for udviklingsomkostninger	-449	2.246	-449	2.246
Overført til senere år	-53.391	-8.548	-53.391	-8.548
Resultatdisponering i alt	-53.840	123	-53.840	123

Noter

	Orbicon Koncernen		Orbicon Moderselskabet	
	2017	2016	2017	2016
	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner
Note 1 Nettoomsætning				
Varesalg, service- og rådgivningsydelse	486.771	522.330	429.684	466.124
	486.771	522.330	429.684	466.124
Segmentopdeling af nettoomsætning				
Geografisk opdeling				
Danmark	441.634	475.069	424.522	458.815
Øvrige Skandinavien	41.214	43.153	1.277	3.201
Vesteuropa	2.515	2.235	2.477	2.235
Østeuropa	-59	435	-59	435
Øvrige	1.467	1.438	1.467	1.438
Nettoomsætning geografisk i alt	486.771	522.330	429.684	466.124
Note 2 Andre eksterne omkostninger				
Honorar til repræsentantskabsvalgt revision				
Honorar vedrørende lovpligtig revision	424	318	302	204
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	34	14	8	14
Skatterådgivning	6	35	6	16
Andre ydelser	206	80	184	17
Note 3 Personaleomkostninger				
Lønninger og honorarer	352.825	334.860	328.086	310.356
Pensioner og bidrag til pensionsordninger	4.195	4.301	4.195	4.298
Andre omkostninger til social sikring	12.619	8.569	4.903	3.756
Øvrige personaleomkostninger	15.801	13.922	14.397	12.584
	385.440	361.652	351.581	330.994
Antal heltidsansatte	586	579	528	536
Løn og vederlag til direktion i moderselskabet	2.782	0	2.782	0
Vederlag til bestyrelse i moderselskabet	370	0	290	0
Vederlag til repræsentantskab i moderselskabet	0	0	0	0
Med henvisning til Årsregnskabslovens § 98B, stk. 2 er der i 2016 ikke oplyst omkring vederlag til ledelsen.				
Note 4 Af- og nedskrivninger				
Færdiggjorte udviklingsprojekter	892	317	892	317
Erhvervede patenter, licenser, varemærker og rettigheder	2.691	2.656	2.688	2.654
Goodwill	6.694	7.732	5.578	6.617
Af- og nedskrivninger immaterielle anlægsaktiver	10.277	10.705	9.158	9.588
Grunde og bygninger	601	1.087	543	1.053
Produktionsanlæg og maskiner	506	518	300	333
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	2.008	2.169	1.623	1.788
Af- og nedskrivninger materielle anlægsaktiver	3.115	3.774	2.466	3.174
Fortjeneste/tab ved salg af anlægsaktiver	150	2	164	16
Af- og nedskrivninger i alt	13.542	14.481	11.788	12.778

Noter

Note 9 Immaterielle anlægsaktiver

	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede patenter, licenser, varemærker og rettigheder	Goodwill	Immaterielle anlægsaktiver i alt
	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner
Orbicon A/S, koncernen				
Anskaffelsessum primo	8.828	28.123	106.798	143.749
Årets tilgang	0	490	0	490
Årets afgang	0	-540	0	-540
Anskaffelsessum ultimo	8.828	28.073	106.798	143.699
Af- og nedskrivninger primo	-5.633	-20.748	-60.707	-87.088
Årets afskrivning	-892	-2.691	-6.694	-10.277
Årets afgang	0	540	0	540
Af- og nedskrivninger ultimo	-6.525	-22.899	-67.401	-96.825
Bogført værdi ultimo	2.303	5.174	39.397	46.874

Orbicon A/S har indregnet et udviklingsprojekt vedrørende software til ledningsregistrering i fjernvarmeselskaber på baggrund af indgået aftale om minimum 5 år samarbejde med forretningspartnere omkring salg og distribution af softwareløsningen. Produktet henvender sig generelt til fjernvarmeselskaber og har et betydeligt potentiale udover det danske marked. Målingen er foretaget på baggrund af medgåede lønomkostninger tillagt indirekte produktionsomkostninger fratrukket forretningspartnerens betalinger for andel af udviklingen. Der foretages hvert år en vurdering af, om der er behov for yderligere nedskrivning udover afskrivningerne. Såfremt der er indikation på værdiforringelse, nedskrives projektet til genindvindingsværdi.

	Færdiggjorte udviklingsprojekter	Erhvervede patenter, licenser, varemærker og rettigheder	Goodwill	Immaterielle anlægsaktiver i alt
	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner
Orbicon A/S, moderselskabet				
Anskaffelsessum primo	5.454	27.787	72.849	106.090
Årets tilgang	0	490	0	490
Årets afgang	0	-540	0	-540
Anskaffelsessum ultimo	5.454	27.737	72.849	106.040
Af- og nedskrivninger primo	-2.259	-20.415	-36.051	-58.725
Årets afskrivning	-892	-2.688	-5.578	-9.158
Årets afgang	0	540	0	540
Af- og nedskrivninger ultimo	-3.151	-22.563	-41.629	-67.343
Bogført værdi ultimo	2.303	5.174	31.220	38.697

Orbicon A/S har indregnet et udviklingsprojekt vedrørende software til ledningsregistrering i fjernvarmeselskaber på baggrund af indgået aftale om minimum 5 år samarbejde med forretningspartnere omkring salg og distribution af softwareløsningen. Produktet henvender sig generelt til fjernvarmeselskaber og har et betydeligt potentiale udover det danske marked. Målingen er foretaget på baggrund af medgåede lønomkostninger tillagt indirekte produktionsomkostninger fratrukket forretningspartnerens betalinger for andel af udviklingen. Der foretages hvert år en vurdering af, om der er behov for yderligere nedskrivning udover afskrivningerne. Såfremt der er indikation på værdiforringelse, nedskrives projektet til genindvindingsværdi.

Noter

Note 10 Materielle anlægsaktiver

Orbicon, koncernen

	Grunde, bygninger og skove kroner	Produktions anlæg og maskiner kroner	Andre anlæg, drifts- materiel og inventar kroner	Materielle anlægs- aktiver i alt kroner
Anskaffelsessum primo	6.274	6.624	12.709	25.607
Kursregulering	0	-36	-88	-124
Årets tilgang	3.257	460	3.630	7.347
Årets afgang	-1.223	-865	-2.262	-4.350
Anskaffelsessum ultimo	8.308	6.183	13.989	28.480
Af- og nedskrivninger primo	-5.519	-5.530	-9.330	-20.379
Kursregulering	0	26	82	108
Årets af- og nedskrivning	-601	-506	-2.008	-3.115
Årets afgang	1.223	858	2.079	4.160
Af- og nedskrivninger ultimo	-4.897	-5.152	-9.177	-19.226
Bogført værdi ultimo	3.411	1.031	4.812	9.254

Orbicon, moderselskabet

	Grunde, bygninger og skove 1000 kroner	Produktions anlæg og maskiner 1000 kroner	Andre anlæg, drifts- materiel og inventar 1000 kroner	Materielle anlægs- aktiver i alt 1000 kroner
Anskaffelsessum primo	6.186	5.805	11.234	23.225
Årets tilgang	3.231	221	3.181	6.633
Årets afgang	-1.223	-865	-2.262	-4.350
Anskaffelsessum ultimo	8.193	5.160	12.155	25.508
Af- og nedskrivninger primo	-5.482	-5.222	-8.508	-19.212
Kursregulering	0	0	-15	-15
Årets afskrivning	-543	-300	-1.623	-2.466
Årets afgang	1.223	858	2.079	4.160
Af- og nedskrivninger ultimo	-4.802	-4.664	-8.067	-17.533
Bogført værdi ultimo	3.391	496	4.088	7.975

Noter

Note 11 Finansielle anlægsaktiver

Orbicon A/S, koncernen

	Kapitalandele i associerede virksomheder 1000 kroner	Tilgodehav- ender hos associerede virksomheder 1000 kroner
Anskaffelsessum primo	2.465	385
Årets afgang	0	-193
Anskaffelsessum ultimo	2.465	192
Reguleringer primo	-566	0
Andel af årets resultat efter skat	-95	0
Reguleringer ultimo	-661	0
Bogført værdi ultimo	1.804	192

Orbicon A/S, moderselskabet

	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder 1000 kroner	Kapitalandele i associerede virksomheder 1000 kroner	Tilgodehav- ender hos associerede virksomheder 1000 kroner
Anskaffelsessum primo	52.278	2.465	385
Årets afgang	0	0	-193
Anskaffelsessum ultimo	52.278	2.465	192
Reguleringer primo	-35.170	-566	0
Øvrige reguleringer	64	0	0
Kursregulering	-110	0	0
Modtaget udbytte	-1.000	0	0
Andel af årets resultat efter skat	758	-95	0
Reguleringer ultimo	-35.458	-661	0
Bogført værdi ultimo	16.820	1.804	192

Øvrige reguleringer består af regulering af delvis modregning i tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder vedrørende LHE af 1/1-2010 A/S under frivillig likvidation.

Noter

Note 11 Finansielle anlægsaktiver (fortsat)

Tilknyttede virksomheder	Orbicons andel				
	Ejer-andel %	Egen- kapital 1000 kroner	Årets resultat 1000 kroner	Egen- kapital 1000 kroner	Årets resultat 1000 kroner
LHE af 1/1-2010 A/S under frivillig likvidering, Viborg	100	-3.150	-57	-3.150	-57
Orbicon Arctic A/S, Nuuk Grønland	100	5.098	2.519	5.098	2.519
Orbicon AB, Göteborg, Sverige	100	3.544	-589	3.544	-589
				5.492	1.873
Goodwill ultimo				8.178	
Ned- og afskrivning på goodwill					-1.115
Modregning i tilgodehavender vedrørende LHE af 1/1-2010 A/S under frivillig likvidering				3.150	
Moderselskabets andel i tilknyttede virksomheder i alt				16.820	758

Associerede virksomheder	Orbicons andel				
	Ejer-andel %	Egen- kapital 1000 kroner	Årets resultat 1000 kroner	Egen- kapital 1000 kroner	Årets resultat 1000 kroner
Pluss Leadership A/S, Århus	35	2.150	62	753	22
				753	22
Goodwill ultimo				1.051	
Ned- og afskrivning på goodwill					-117
				1.804	-95

Noter

	Orbicon Koncernen		Orbicon Moderselskabet	
	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner	2017 1000 kroner	2016 1000 kroner
Note 12 Varebeholdninger				
Råvarer og hjælpematerialer	130	210	130	210
Varer under fremstilling	0	2.000	0	2.000
Fremstillede færdigvarer og handelsvarer	432	362	10	14
	562	2.572	140	2.224
Note 13 Igangværende arbejder for fremmed regning				
Salgsværdi	618.841	418.958	588.169	392.279
Acontofaktureringer	-625.803	-383.925	-597.363	-361.866
	-6.962	35.033	-9.194	30.413
Indregnet således i balancen:				
Igangværende arbejder for fremmed regning	19.257	58.506	17.025	53.794
Modtagne forudbetalinger vedr. igangv. arbejder	-26.219	-23.473	-26.219	-23.381
	-6.962	35.033	-9.194	30.413
Note 14 Andre tilgodehavender				
Tilgodehavende selskabsskat	884	536	0	0
Betalt huslejedeposita	7.027	1.680	6.940	1.491
Øvrige tilgodehavender	1.034	860	1.027	800
	8.945	3.076	7.967	2.291
Note 15 Periodeafgrænsningsposter				

Periodeafgrænsningsposter består af forudbetalte omkostninger primært vedrørende husleje og forsikringer.

Note 16 Virksomhedskapital

Bevægelser i virksomhedskapital seneste 5 år:

Virksomhedskapital primo 2013	22.000
Tilgang 2017	500
Virksomhedskapital ultimo 2017	22.500

Noter

	Orbicon Koncernen		Orbicon Moderselskabet	
	2017	2016	2017	2016
	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner	1000 kroner
Note 17 Udskudt skat				
Udskudt skat hviler på følgende poster:				
Immaterielle anlægsaktiver	461	51	461	51
Materielle anlægsaktiver	-1.952	-2.366	-1.897	-2.311
Igangværende arbejder for fremmed regning	44.937	33.364	43.165	31.593
Tilgodehavender	-926	-1.917	-925	-1.917
Fremførbart underskud	-33.017	-7.640	-32.748	-6.663
	9.503	21.492	8.056	20.753
Udskudt skat				
Saldo primo	21.492	18.168	20.753	18.285
Regulering til primo	-2	0	-2	0
Årets regulering medtaget i resultatopgørelsen	-11.987	3.324	-12.695	2.468
Saldo ultimo	9.503	21.492	8.056	20.753
Indregnet således i balancen:				
Udskudt skatteaktiv	0	0	0	0
Hensættelser til udskudt skat	9.503	21.492	8.056	20.753
	9.503	21.492	8.056	20.753
Note 18 Anden gæld				
Skyldige lønrelaterede poster	48.951	47.930	44.091	43.668
Skyldig moms	14.041	13.764	12.601	12.733
Øvrige skyldige beløb	2.151	1.086	1.856	759
	65.143	62.780	58.548	57.160
Note 19 Periodeafgrænsningsposter				

Periodeafgrænsningsposter består af diverse forudfakturerede indtægter.

Noter

Note 20 Eventualforpligtelser og sikkerhedsstillelser

Koncernen

Koncernen har påtaget sig leje- og leasingforpligtelser med en løbetid på mellem 2 måned og 15 år. Den samlede leje- og leasingforpligtelse udgør t.kr. 183.155 (2016: t.kr. 160.690).

Der er i forbindelse med igangværende og gennemførte projekter stillet garantier for t.kr. 1.410. Beløbet udgjorde for 2016 t.kr. 865. Herudover er selskabet forpligtet i henhold til Alm. Betingelser for Rådgivning (ARB89).

Koncernens danske selskaber indgår i en dansk sambeskatning, med Dalgasgroup A/S som administrationsselskab. Koncernens danske selskaber hæfter derfor fra og med regnskabsåret 2013 subsidiært for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber og fra og med 1. juli 2012 ligeledes subsidiært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskatter på renter, royalties og udbytter for disse selskaber. Hæftelsen udgør dog i begge tilfælde højst et beløb svarende til den andel af kapitalen i de danske selskaber, der ejes af Det danske Hedeselskab, som det ultimative moderselskab.

Moderselskab

Selskabet har påtaget sig leje- og leasingforpligtelser med en løbetid på mellem 2 måned og 15 år. Den samlede leje- og leasingforpligtelse udgør t.kr. 182.639 (2016: t.kr. 159.798).

Der er i forbindelse med igangværende og gennemførte projekter stillet garantier for t.kr. 1.410. Beløbet udgjorde for 2016 t.kr. 865. Herudover er selskabet forpligtet i henhold til Alm. Betingelser for Rådgivning (ARB89).

Selskabet indgår i en dansk sambeskatning, med Dalgasgroup A/S som administrationsselskab. Selskabet hæfter derfor fra og med regnskabsåret 2013 subsidiært for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber og fra og med 1. juli 2012 ligeledes subsidiært for eventuelle forpligtelser til at indeholde kildeskatter på renter, royalties og udbytter for disse selskaber. Hæftelsen udgør dog i begge tilfælde højst et beløb svarende til den andel af kapitalen i de danske selskaber, der ejes af Det danske Hedeselskab, som det ultimative moderselskab.

Verserende retssager

Det er ledelsens vurdering, at eventuelle negative udfald af verserende sager ikke vil have væsentlig indflydelse på koncernens økonomiske stilling.

Note 21 Nærtstående parter

Orbicon A/S' nærtstående parter omfatter:

Bestemmende indflydelse

Dalgasgroup A/S, Klostermarken 12, Viborg ejer alle aktier i selskabet.

Det danske Hedeselskab, Klostermarken 12, Viborg ejer alle aktier i Dalgasgroup A/S.

Selskabets direktion og bestyrelse har tegningsret og har dermed bestemmende indflydelse på Orbicon A/S

Øvrige nærtstående parter

Selskaber kontrolleret af Det danske Hedeselskab.

Transaktioner med nærtstående parter oplyses kun i årsrapporten, såfremt de ikke er på markedsmæssige vilkår. Transaktionerne mellem Orbicon-koncernen og nærtstående parter er på markedsmæssige vilkår.

Noter

Note 22 Koncernforhold

Navn og hjemsted for modervirksomheden, der udarbejder koncernregnskab for den største koncern:
Det danske Hedeselskab, Viborg.

Navn og hjemsted for modervirksomheden, der udarbejder koncernregnskab for den mindste koncern:
Orbicon A/S, Viborg.

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsklasse

Årsrapporten for koncernen Orbicon A/S er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for store klasse C-virksomheder.

Årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelte regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og de virksomheder (dattervirksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse. Virksomheder, hvori koncernen direkte eller indirekte besidder mellem 20% og 50% af stemmerettighederne og udøver betydelig, men ikke bestemmende indflydelse, betragtes som associerede virksomheder.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet er udarbejdet på grundlag af regnskaber for Orbicon A/S og dens datterselskaber. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100%.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

Anvendt regnskabspraksis

Virksomhedssammenslutninger

Nyerhvervede eller nystiftede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra henholdsvis overtagelsestidspunktet og stiftelsestidspunktet. Solgte eller afviklede virksomheder indregnes i den konsoliderede resultatopgørelse frem til henholdsvis afståelsestidspunktet og afviklingstidspunktet.

Ved køb af nye virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, hvorefter de nytilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der hensættes alene til dækning af omkostninger ved omstruktureringer i den erhvervede virksomhed i det omfang, de er besluttet i den erhvervede virksomhed inden overtagelsen. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb (goodwill) mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser indregnes under immaterielle anlægsaktiver og afskrives systematisk over resultatopgørelsen efter en individuel vurdering af brugstiden. Hvis der ikke kan skønnes en pålidelig brugstid fastsættes denne til 10 år. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes i resultatopgørelsen som en indtægt.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse af kapitalandele

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller afvikling af dattervirksomheder opgøres som forskellen mellem salgssummen eller afviklingssummen og den regnskabsmæssige værdi af nettoaktiverne på henholdsvis afhændelses- og afviklingstidspunktet, inklusive ikke afskrevet goodwill samt forventede omkostninger til salg eller afvikling.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens kurs. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på henholdsvis betalingsdagen og balancedagen, indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster. Materielle og immaterielle anlægsaktiver, varebeholdninger og andre ikke-monetære aktiver, der er købt i fremmed valuta, omregnes til historiske kurser.

Ved indregning af udenlandske dattervirksomheder, der er selvstændige enheder, omregnes resultatopgørelserne til gennemsnitlige valutakurser for månederne, som ikke afviger væsentligt fra transaktionsdagens kurser. Balanceposterne omregnes til balancedagens valutakurser. Goodwill betragtes som tilhørende den selvstændige udenlandske enhed og omregnes til balancedagens kurs. Kursdifferencer, opstået ved omregning af udenlandske dattervirksomheders egenkapital ved årets begyndelse til balancedagens valutakurser samt ved omregning af resultatopgørelser fra gennemsnitskurser til balancedagens valutakurser, indregnes direkte på egenkapitalen.

Resultatopgørelse

Nettoomsætning

Omsætning af handelsvarer og fremstillede færdigvarer indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted, hvilket svarer til faktureringstidspunktet. Nettoomsætning indreg-

Anvendt regnskabspraksis

nes eksklusive moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Igangværende arbejder for fremmed regning indregnes i nettoomsætningen, i takt med at produktionen udføres, således at nettoomsætningen svarer til salgsværdien af det i regnskabsåret udførte arbejde (produktionsmetoden).

Indtægter fra abonnementsaftaler, hvor koncernen skal levere en serviceydelse, indregnes i forhold til timer til rådighed pr. måned over abonnementsperioden.

Sammensatte kontrakter

Koncernen indgår typisk kontrakter, som omfatter en kombination af softwarelicenser og konsulent-/installationsydelser. Disse kontrakter klassificeres enten som kontrakter med flere elementer eller sammensatte kontrakter.

Kontrakter med flere elementer er kontrakter, hvor pris og øvrige væsentlige forhold i kontrakten forhandles uafhængigt af hinanden. For denne gruppe af kontrakter indregnes de enkelte elementer individuelt, således at salg af software og konsulent-/installationsydelser indregnes separat i henhold til ovenstående praksis.

Sammensatte kontrakter er kontrakter, hvor pris og øvrige væsentlige forhold forhandles samlet og ikke kan adskilles. Disse typer af kontrakter indregnes samlet efter den praksis, som er gældende for hovedelementet i kontrakten, som typisk er konsulent-/installationsydelsen.

Segmentoplysninger

Der gives oplysninger på geografiske markeder. Segmentoplysninger følger koncernens regnskabspraksis. Segmentoplysninger er ikke givet på forretningsområder i henhold til ÅRL § 96.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til koncernens hovedaktiviteter, herunder lejeindtægter.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder lokaleomkostninger, kontorholdsomkostninger, reparations- og vedligeholdelsesomkostninger.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Anvendt regnskabspraksis

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver består af regnskabsårets af- og nedskrivninger opgjort ud fra henholdsvis de fastsatte restværdier og brugstider for de enkelte aktiver og gennemførte nedskrivningstest og af gevinster og tab ved salg af materielle og immaterielle anlægsaktiver.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

I moderselskabets resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte dattervirksomheders resultat efter skat efter fuld eliminering af intern avance/tab og fradrag af afskrivning på goodwill.

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder

I moderselskabets og koncernens resultatopgørelse indregnes den forholdsmæssige andel af de enkelte associerede virksomheders resultat efter skat efter fuld eliminering af intern avance/tab og fradrag af afskrivning på goodwill.

Andre finansielle indtægter

Finansielle indtægter indeholder renter, kursgevinster vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg og godtgørelser under acontoskatteordningen mv.

Andre finansielle omkostninger

Finansielle indtægter indeholder renter, kurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle aktiver og forpligtelser samt tillæg og godtgørelser under acontoskatteordningen mv.

Skat

Selskabet er sambeskattet med de danske datterselskaber samt danske søsterselskaber, der i henhold til reglerne om tvungen sambeskatning er omfattet af sambeskatningen i koncernen. Den aktuelle selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster med fuld fordeling og med refusion vedrørende skattemæssige underskud. Dalgasgroup A/S er administrationselskab for sambeskatningen og afregner som følge heraf alle betalinger af selskabsskat med skattemyndighederne.

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat – herunder som følge af ændring i skattesats - indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Anvendt regnskabspraksis

Balance

Goodwill

Goodwill er positive forskelsbeløb mellem kostpris og brugsværdien af overtagne aktiver og forpligtelser i virksomhedsovertagelsen. Goodwill afskrives liniært over den vurderede brugstid, der fastlægges på baggrund af ledelsens erfaringer inden for de enkelte forretningsområder. Brugstiderne er fastlagt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang der er tale om strategisk erhvervede virksomheder med en stærk markedsposition og langsigtet indtjeningsprofil. Hvis brugstiden ikke kan skønnes pålideligt fastsættes den til 10 år. Brugstiderne revurderes årligt. De anvendte afskrivningsperioder udgør 5-20 år.

Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Der foretages årligt nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis grupper af aktiver.

Immaterielle rettigheder mv.

Immaterielle rettigheder mv. omfatter færdiggjorte udviklingsprojekter og erhvervede licenser.

Udviklingsprojekter vedrørende produkter og processer, der er klart definerede og identificerbare, hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og et potentielt fremtidigt marked eller udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at fremstille, markedsføre eller anvende det pågældende produkt eller den pågældende proces, indregnes som immaterielle anlægsaktiver, såfremt kostprisen kan opgøres pålideligt, og der er tilstrækkelig sikkerhed for, at den fremtidige indtjening kan dække produktions-, salgs- og administrationsomkostninger samt udviklingsomkostningerne. Øvrige udviklingsomkostninger indregnes i resultatopgørelsen, efterhånden som omkostningerne afholdes. Ved indregning af udviklingsprojekter som immaterielle anlægsaktiver bindes et beløb svarende til de afholdte omkostninger på egenkapitalen under reserve for udviklingsomkostninger, der nedbringes i takt med af- og nedskrivninger på udviklingsprojekterne.

Kostprisen for udviklingsprojekter omfatter omkostninger, herunder gager og afskrivninger, der direkte og indirekte kan henføres til udviklingsprojekterne.

Færdiggjorte udviklingsprojekter afskrives liniært over den forventede brugstid, der fastsættes ud fra en konkret vurdering af det enkelte udviklingsprojekt. Såfremt brugstiden ikke kan skønnes pålideligt fastsættes den til 10 år.

Erhvervede immaterielle rettigheder i form af patenter og licenser, herunder software, måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger.

Der foretages lineære afskrivninger over den forventede brugstid, baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider eller resterende patent- og aftaleperioder:

Udviklingsprojekter	3-5 år
Licenser aftaleperioden, dog maksimalt	20 år
Erhvervede licenser	3-8 år

Anvendt regnskabspraksis

Immaterielle rettigheder mv. nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Der foretages årligt nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis grupper af aktiver.

Materielle anlægsaktiver

Indretning af lejede lokaler, produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg, driftsmateriel og inventar værdiansættes til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsespris samt direkte omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Indretning af lejede lokaler	6-15 år
Produktionsanlæg og maskiner	3-6 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	6-8 år

Forventede brugstider og restværdier revurderes årligt.

Materielle anlægsaktiver nedskrives til genindvindingsværdi, såfremt denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi. Der foretages årligt nedskrivningstest af hvert enkelt aktiv henholdsvis grupper af aktiver.

Fortjeneste og tab ved afhændelse af materielle anlægsaktiver opgøres som forskellen mellem salgsprisen med fradrag af salgsomkostninger og den regnskabsmæssige værdi på salgstidspunktet. Fortjeneste eller tab indregnes i resultatopgørelsen under af- og nedskrivninger.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles i modervirksomhedens regnskab efter den indre værdi metodes (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi med fradrag for urealiseret koncernintern avance.

I resultatopgørelsen indregnes moderselskabets andel af virksomhedernes resultat efter eliminering af urealiserede koncerninterne fortjeneste og tab og med fradrag eller tillæg af afskrivning på henholdsvis goodwill eller negativ goodwill.

Nettoopskrivning af kapitalandele i dattervirksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning af kapitalandele under egenkapitalen, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen.

Ved køb af kapitalandele i dattervirksomheder anvendes overtagelsesmetoden, jævnfør beskrivelsen ovenfor under virksomhedssammenslutninger.

Anvendt regnskabspraksis

Kapitalandele i associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder værdiansættes efter den indre værdis metode (equity-metoden) til den forholdsmæssige ejede andel af virksomhedernes egenkapital med fradrag for urealiseret koncerninternt avance.

I resultatopgørelsen indregnes moderselskabets andel af virksomhedernes resultat efter eliminering af urealiserede koncerninterne fortjeneste og tab og med fradrag eller tillæg af afskrivning på henholdsvis goodwill eller negativ goodwill.

Nettoopskrivning af kapitalandele i associerede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning af kapitalandele under egenkapitalen, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen.

Ved køb af kapitalandele i associerede virksomheder anvendes overtagelsesmetoden, jævnfør beskrivelsen ovenfor under virksomhedssammenslutninger.

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Varebeholdninger

Råvarer, hjælpematerialer og handelsvarer værdiansættes til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden (først ind - først ud), eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger.

Varer under fremstilling og fremstillede færdigvarer er optaget til kalkuleret kostpris, bestående af råvarer, direkte løn samt tillæg for indirekte produktionsomkostninger eller nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere.

Indirekte produktionsomkostninger omfatter indirekte materialer og løn, omkostninger til vedligeholdelse af og af- og nedskrivninger på de i produktionsprocessen benyttede maskiner, bygninger og udstyr samt omkostninger til produktionsadministration og -ledelse. Finansieringsomkostninger indregnes ikke i kostprisen.

Nettorealiseringsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektuere salget.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det udførte arbejde med fradrag af aconto-faktureringer. Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde.

Færdiggørelsesgraden for den enkelte ydelse er normalt beregnet som forholdet mellem det anvendte resourceforbrug og det totale budgetterede resourceforbrug. For enkelte ydelser, hvor resourceforbruget

Anvendt regnskabspraksis

ikke kan anvendes som grundlag, er der i stedet benyttet forholdet mellem afsluttede delaktiviteter og de samlede delaktiviteter for den enkelte ydelse.

Såfremt salgsværdien af en ydelseskontrakt ikke kan opgøres pålideligt, måles salgsværdien til de medgåede omkostninger eller til nettorealiseringsværdien, hvis denne er lavere.

Finansieringsomkostninger vedrørende ydelser medregnes ikke i værdien af igangværende arbejder. Omkostninger i forbindelse med salgs- og tilbudsarbejde til opnåelse af kontrakter udgiftsføres i resultatopgørelsen under andre eksterne omkostninger i det regnskabsår, hvori omkostningerne afholdes.

Acontofaktureringer modregnes i værdien af den enkelte kontrakt, og nettoposten indregnes som et aktiv i det omfang, de ikke overstiger det aktiverede beløb. Såfremt acontofaktureringer overstiger værdien af det aktiverede beløb, indregnes nettoposten i forudbetalinger vedrørende igangværende arbejder under kortfristede gældsforpligtelser.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på det tidspunkt, hvor det er vedtaget på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i egenkapitalen. Ekstraordinære udbytter vedtaget i regnskabsåret indregnes direkte på egenkapitalen ved udlodning og vises som en særskilt post i ledelsens forslag til resultatdisponering.

Udskudt skat

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds metode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudt skat beregnes på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen.

Operationelle leasingaftaler

Leasingydelser vedrørende operationelle leasing-aftaler indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Anvendt regnskabspraksis

Tilgodehavende og skyldig selskabsskat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, der er reguleret for betalt acontoskat.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen for koncernen opstilles efter den indirekte metode med udgangspunkt i driftsresultat.

Pengestrømsopgørelsen viser likviditet fra driften, investeringer, finansiering og årets forskydning i likviditet samt likvider ved årets begyndelse og slutning. Der er ikke udarbejdet særskilt pengestrømsopgørelse for moderselskabet, da denne er indeholdt i pengestrømsopgørelsen for koncernen.

Likviditetsvirkningen af køb og salg af virksomheder vises separat under pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter. I pengestrømsopgørelsen indregnes pengestrømme vedrørende købte virksomheder fra anskaffelsestidspunktet, og pengestrømme vedrørende solgte virksomheder indregnes frem til salgstidspunktet.

Pengestrømme fra driften opgøres som årets resultat reguleret for ikke-kontante driftsposter og ændring i driftskapital.

Pengestrømme fra investeringer omfatter køb og salg af immaterielle, materielle og finansielle anlægsaktiver.

Pengestrømme fra finansiering omfatter optagelse og afdrag på langfristet og kortfristet gæld til finansierings- og kreditinstitutter samt foretagne udlodninger.

Likvider omfatter likvide beholdninger samt den andel af kortfristet gæld til kreditinstitutter, der indgår som en del af koncernens løbende likviditetsstyring.

